

АСОЦИАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ ГЕОГРАФИ И РЕГИОНАЛИСТИ (А П Г Р)
ASSOCIATION OF PROFESSIONAL GEOGRAPHERS AND REGIONALISTS (A P G R)

ДО
МИНИСТЪРА НА
ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ПРОФЕСОР ДПН ТОДОР ТАНЕВ

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ОТ

АСОЦИАЦИЯТА НА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ
ГЕОГРАФИ И РЕГИОНАЛИСТИ (АПГР)

Относно: Промени в структурата и разпределението на въпросите в държавните зрелостни изпити (ДЗИ) по География и икономика

Уважаеми професор Танев,

Асоциацията на професионалните географи и регионалисти има изградени 28 областни регионални клона с общ членски състав от над 950 души. Близко 90 % от тях са преподаватели по География и икономика в около 700 основни и средни училища на страната.

Конкретен повод за това писмо са поредните незадоволителни резултати от ДЗИ по География и икономика. През настоящата 2015 г. те са отново най-ниски (39,29 т.) в сравнение с всички останали ДЗИ. Същевременно ДЗИ по География и икономика продължава да е сред най-желаните за зрелостниците като избираем втори изпит.

Основните причини за това очевидно противоречие са предмет на многогодишна дискусия от страна на географската колегия в България. Предложенията за рационални промени в това отношение обаче вече няколко години не получават подкрепа от страна на МОН.

Първостепенна причина за проблема според нас е неравнопоставеността в броя на часовете за задължителна подготовка (ЗП), с които се изучават отделните матуритетни предмети. Разликите между тях варират от значителни до драстични, ако се добавят и часовете за задължителноизбираема (ЗИП) и свободноизбираема подготовка (СИП) в езиковите и профилираните гимназии. Така например учебният предмет

География и икономика се изучава само в 9 и 10 клас с общо 108 часа ЗП, а учебният предмет история и учебните предмети от философския цикъл - с 216 часа. Тук бихме искали да Ви припомним, че още на 8 януари 2015 г. АПГР внесе 2 официални писма до ръководството на МОН с конкретни предложения за преодоляване на тази неравнопоставеност (Вх. № 1101-2 и Вх. № 1101-3). За голямо наше съжаление обаче вече пети месец не сме получили правно установения официален отговор – нещо, което най-малкото не кореспондира с публикувания принцип за диалогичност в Проекта за Закон за предучилищното и училищното образование (Раздел II, чл. 3, ал. 9)

Сред основните практически причини за традиционно ниските резултати от ДЗИ по География и икономика изпъква и фактът, че тя е с най-труден формат – относително сложна комбинация от различни видове въпроси: 30 от затворен тип, 6 от отворен тип, 2 практически (картографски) задачи и развиване на конкретно формулирана тема.

От името на училищната географска колегия си позволяваме да посочим, че въпреки принципните му общи методологични преимущества, именно наличието на въпрос, изискващ пространен писмен отговор, е основна причина за посочената неравнопоставеност по отношение на предмета География и икономика (подобен извод може да се направи и за учебния предмет История и цивилизация, който също е сред последните места в статистиката по успеваемост на зрелостниците).

Оценяваме по достойнство факта, че за първи път през тази учебна година някои от причините за деформации при резултатите от ДЗИ започнаха да се назовават ясно, както и декларираните намерения от страна на ръководството на МОН да се предприемат адекватни противодействащи мерки. Сред тях са и намеренията за промяна на формата при провеждане на ДЗИ от следващата учебна година.

В тази връзка и в желанието си да участва в градивен диалог АПГР предлага следните конкретни промени по отношение на ДЗИ по География и икономика, свързани с броя и вида на въпросите, с резултативните оценъчни критерии и точки, както и с относителна тежест на отделните структурни компоненти:

1. Да отпадне развиването на тема върху учебното съдържание по география на България, оценявана досега с 30 т.;
2. Да се увеличат въпросите от затворен тип от 30 на 40, оценявани както и досега с по 1 т. за верен отговор;

3. Да се увеличи броят на текстовите въпроси от отворен тип от 6 на 8, а точките, които се присъждат за тях – от 15 на 20;
4. Да се запазят двете практически (картографски) задачи от отворен тип, като се уеднакви броят на обектите, които трябва да бъдат посочени във всяка от тях (общо 20 или по 10 на задача). Предлагаме за всеки вярно разпознат обект да се присъждат по 2 т. или общо максимум 40 т. *(По същество това са въпроси от отворен тип, които проверяват практически умения за ориентация по карта и разпознаване на географски обекти, поради което трябва да им се придаде по-висока оценъчна стойност).*

Предложените промени ще доближат в много голяма степен съотношението между въпросите от отворен тип и въпросите от затворен тип в ДЗИ по География и икономика до съответните съотношения в ДЗИ по повечето от останалите учебни предмети.

Уважаеми професор Танев,

Моля да приемете настоящото писмо като апел от наша страна за колегиален диалог в търсенето на дългосрочно и ефективно решаване на посочената проблематика! Надяваме се да поканите наши представители при предстоящите обсъждания по темата в МОН!

С уважение !

София, 10.06.2015 г.

Доц. д-р Марин Русев,
председател на Асоциацията на
професионалните географи и регионалисти

телефон за контакт – **0888247942**
имейл за контакт – **apgrusev@gmail.com**